

Державний формуляр лікарських засобів та оцінка медичних технологій

Юлія Малишевська, Марина Дудлей
ДЕРЖАВНИЙ ЕКСПЕРТНИЙ ЦЕНТР МОЗ

Наказ МОЗ України від 22.07.2009 № 529 «Про створення формулярної системи забезпечення лікарськими засобами закладів охорони здоров'я», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 29.10.2009 за № 1003/17019

- основні визначення термінів,
- методика створення формулярів лікарських засобів,
- порядок створення Державного формуляра,
- положення про Державний формуляр лікарських засобів,
- положення про Центральний формулярний комітет Міністерства охорони здоров'я України

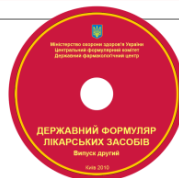
Державний формуляр лікарських засобів

керівництво з раціонального використання лікарських засобів, що містить перелік зареєстрованих в Україні лікарських засобів, який включає якісні, ефективні, безпечні, економічно доцільні лікарські засоби, що доведено доказовою медициною.

Державний формуляр відноситься до галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я (стаття 14 1 Основ законодавства України про охорону здоров'я)

Випуски Державного формуляра

2009 - перший випуск Державного формуляру

2010 - другий випуск Державного формуляру

2011 - третій випуск Державного формуляру

2012 - четвертий випуск Державного формуляру

2013 – п'ятий випуск Державного формуляру

2014 – шостий випуск Державного формуляру

2015 – сьомий випуск Державного формуляру

2016 – восьмий випуск Державного формуляру

2017 – дев'ятий випуск Державного формуляру

2018 – десятий випуск Державного формуляру

NEW! 11-й випуск Державного формуляра –

Наказ МОЗ України від 18.04.2019 № 892 "Про затвердження одинадцятого випуску Державного формуляра лікарських засобів та забезпечення його доступності"

Структура Державного формуляра

1. Невідкладна допомога при гострих отруєннях.
2. Кардіологія. Лікарські засоби.
3. Гастроентерологія. Лікарські засоби.
4. Пульмонологія. Лікарські засоби, що застосовуються при обструктивних захворюваннях дихальних шляхів.
5. Психіатрія. Наркологія. Лікарські засоби.
6. Неврологія. Лікарські засоби.
7. Ендокринологія. Лікарські засоби.
8. Ревматологія. Лікарські засоби.
9. Дерматовенерологія. Лікарські засоби.
10. Анестезіологія та реаніматологія. Лікарські засоби.
11. Акушерство та гінекологія. Лікарські засоби.
12. Урологія, андрологія, сексопатологія та нефрологія. Лікарські засоби.
13. Гематологія. Лікарські засоби.
14. Неонатологія. Лікарські засоби.
15. Офтальмологія. Лікарські засоби.
16. Оториноларингологія. Лікарські засоби.
17. Протимікробні та антигельмінтні засоби.
18. Імуномодулятори та протиалергічні засоби.
19. Лікарські засоби для лікування злоякісних новоутворень.
20. Вітаміни та мінерали
21. Вакцини та анатоксини

Додатки

Додаток 1. Правила виписування рецептів та вимог – замовлень на лікарські засоби і вироби медичного призначення (наказ МОЗ України від 19.07.2005 № 360 “Про затвердження Правил виписування рецептів та вимог-замовлень на лікарські засоби і вироби медичного призначення, Порядку відпуску лікарських засобів і виробів медичного призначення з аптек та їх структурних підрозділів, Інструкції про порядок зберігання, обліку та знищення рецептурних бланків та вимог-замовлень”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 20.07.2005 за № 782/11062).

Додаток 2. Взаємодія лікарських засобів.

Додаток 3. Особливості застосування лікарських засобів у жінок у період вагітності та в період лактації.

Додаток 4. Особливості застосування лікарських засобів при недостатності функції внутрішніх органів (печінки, нирок, серцево-судинної і дихальної систем).

Додаток 5. Особливості застосування і обмеження у дітей та осіб похилого та літнього віку.

Додаток 6. Попереджувальна інформація, скерована на медичний персонал та пацієнта, щодо медичного застосування лікарських засобів.

Додаток 7. Післяреєстраційний нагляд за побічними реакціями та відсутністю ефективності лікарських засобів. Додаток містить відривні чисті бланки „Карти-повідомлення про побічну реакцію чи відсутність ефективності лікарського засобу при медичному застосуванні” (форма № 137/о, наведена у додатку 1 до наказу МОЗ України від 27.12.2006 № 898 “Про затвердження Порядку здійснення нагляду за побічними реакціями лікарських засобів, дозволених до медичного застосування”, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 29.01.2007 за № 73/13340).

Додаток 8. Формуляр лікарських засобів для надання паліативної та хоспісної допомоги.

Додаток 9. Законодавча база формулярної системи в Україні

Формулярна стаття лікарського засобу - клінічно орієнтована, систематизована інформація про лікарський засіб, призначена для забезпечення його раціонального використання

Міжнародна непатентована назва лікарського засобу.

Фармакотерапевтична група лікарського засобу.

Основна фармакотерапевтична дія лікарського засобу.

Показання для застосування лікарського засобу.

Спосіб застосування та дози лікарського засобу.

Побічна дія та ускладнення при застосуванні лікарського засобу.

Протипоказання до застосування лікарського засобу.

Визначена добова доза (DDD)- це середня підтримуюча доза на день для лікарських засобів, що використовуються за їх основним показанням, для дорослих вагою 70 кг. .

Торговельна назва (всі зареєстровані в Україні на час укладання Державного формуляра торгові назви аналогічних лікарських засобів в алфавітному порядку, форма випуску, сила дії та вартість DDD).

Джерела наповнення формулярних статей

Актуальні затверджені інструкції для медичного застосування оригінальних ЛЗ (за відсутності оригінального - вперше зареєстрованого в Україні)

Державний реєстр лікарських засобів

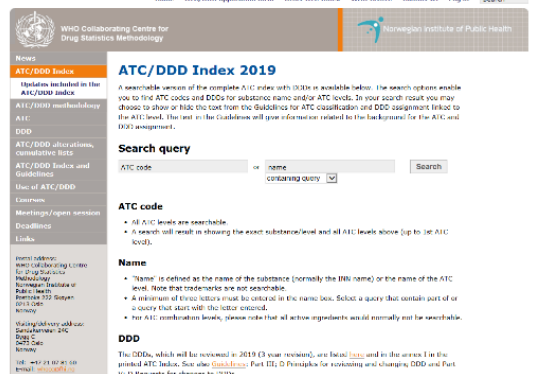
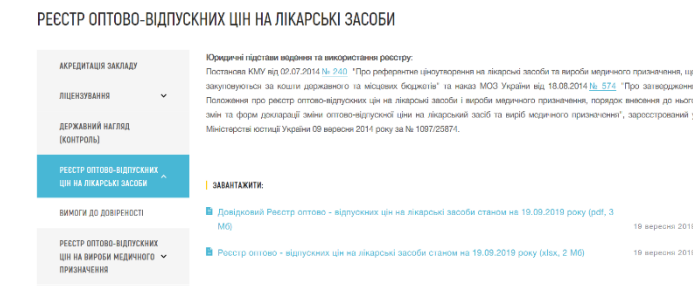
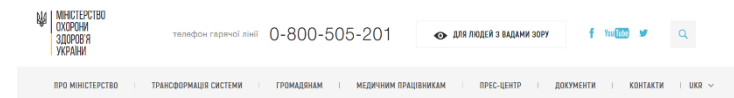
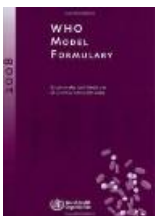
Національний перелік основних лікарських засобів (Постанова КМУ від 25.03.2009 р. № 333 «Деякі питання державного регулювання цін на лікарські засоби і виробу медичного призначення»

Перелік лікарських засобів, дозволених до застосування в Україні, які відпускаються без рецептів з аптек та їх структурних підрозділів, затверджений наказом МОЗ України від 03.02.2012 № 78

Британський національний формуляр

Базовий формуляр ВООЗ

Актуальний показчик ATC/DDD

Поряд з МНН лікарського засобу проставляються додаткові індекси

(*) мають ЛЗ, що включені до Національного переліку основних, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2009 р. №333 «Деякі питання державного регулювання цін на лікарські засоби і виробни медичного призначення»;

(**) мають ЛЗ, що включенні до Переліку лікарських засобів, дозволених до застосування в Україні, які відпускаються без рецептів з аптек та їх структурних підрозділів, затвердженого наказом МОЗ України №78 від 03.02.2012р.;

ПМД – мають ЛЗ, що можуть застосовуватись на етапі первинної медичної допомоги
Наявність рекомендацій третинних джерелах наукової інформації до застосування ЛЗ позначена додатковими індексами формулярної статті у рубриці «Показання для застосування лікарського засобу»:

БНФ – у Британському Національному Формулярі, 60 випуск;

ВООЗ – у Базовому формулярі ВООЗ, 2008 рік випуску.

Торгові назви всіх зареєстрованих в Україні ЛЗ розміщуються в алфавітному порядку у двох підрозділах:

I – ЛЗ вітчизняного виробництва

II – ЛЗ іноземного виробництва

Удосконалення Державного формуляра

другий випуск Державного формуляру ➔ Додаток 8. Формуляр хоспісної та паліативної допомоги

третій випуск Державного формуляра ➔ Додаток 10. Формуляр лікарських засобів для надання первинної медико-санітарної допомоги

четвертий випуск Державного формуляра ➔ **цінова характеристика ЛЗ** ➔ вартість DDD або стандартної добової дози

п'ятий випуск ➔ розділ “Вакцини та анатоксини”

ПМД

Цінова характеристика лікарських засобів

Визначена добова доза (DDD): інгаляційно (аерозоль) - 0,8 мг., інгаляційно (розчин) - 10 мг.

Торговельна назва:

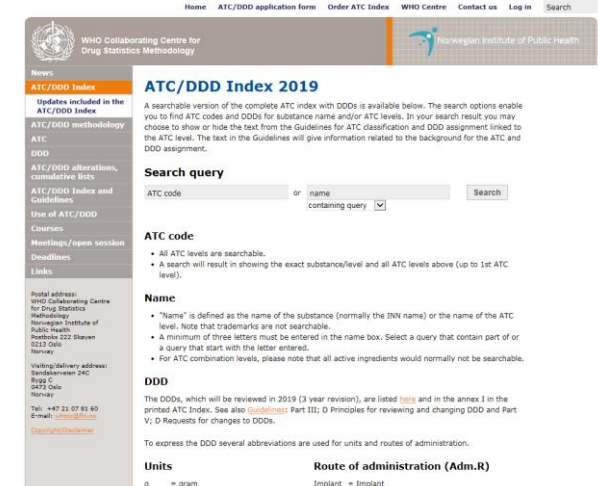
	Торговельна назва	Виробник/країна	Форма випуску	Дозування	Кількість в упаковці	Ціна DDD, грн.	Офіційний курс обміну, у.о.
I.	НЕБУТАМОЛ®	ТОВ 'Юрія-Фарм', Україна	р-нд/інгал. по 2мл або 2,5мл у конг. однодоз.	1 мг/мл	№10x1, №10x4	відсутня у реєстрі ОБЦ	
I.	САЛЬБУТАМОЛ	ТОВ 'Мультиспрей', Україна	інгал. під тиском, сусп. по 200доз у бал.	100 мкг/доза	№1	відсутня у реєстрі ОБЦ	
I.	САЛЬБУТАМОЛ-НЕО	ТОВ 'Мікрофарм', Україна	інгал. під тиском по 200доз у конг.	100 мкг/доза	№1	2,27	
II.	ВЕНТИЛОР	Ексір Фармасьютикал Компані, Іран	р-нд/інек. по 1мл у амп.	0,5 мг/мл	№10	449,09	21,39/\$
II.	ВЕНТОЛІН™ ЕВОХАЛЕР™	Глаксо Велком С.А./Глаксо Велком Продакшн, Іспанія/Франція	аер. д/інг. доз. по 200доз у бал.	100 мкг/дозу	№1	2,64	27,05/\$
II.	ВЕНТОЛІН™ НЕБУЛИ	Аспен Бад Олдесло ГмбХ, Німеччина	р-нд/інгал. по 2,5мл у небулі	2,5мг/2,5мл	№10x4	33,47	27,05/\$
II.	САЛЬБУВЕНТ	Аерофарм ГмбХ, Німеччина	інгал. під тиском, сусп. по 200доз у конг.	100 мкг/доза	№1	відсутня у реєстрі ОБЦ	
II.	САЛЬБУТАМОЛ	Глаксо Велком Продакшн, Франція	аер. д/інг. доз. по 200доз у бал.	100 мкг/дозу	№1	2,64	27,05/\$
II.	САЛЬБУТАМОЛ-ІНТЕЛІ	Лабораторіо Альдо-Юніон С.Л., Іспанія	інгал. під тиском, сусп. по 200доз у бал.	100 мкг/доза	№1	2,02	23,62/€

Використання системи АТС/DDD для підрахунку цінової характеристики лікарських засобів

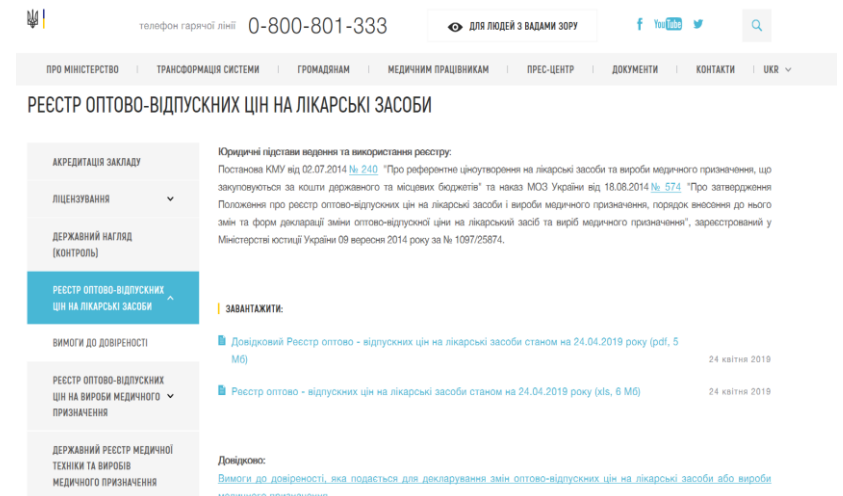
Визначена добова доза (DDD) – це середня підтримуюча доза на день для лікарських засобів, що використовуються за їх основним показанням, для дорослих вагою 70 кг.

DDD повинна розглядатися не як “правильна доза”, а як **міжнародний компроміс**, що базується на огляді баз доказової медицини, доступних на момент розрахунку DDD.

DDD є одиницею виміру та **не обов’язково** відображає рекомендовану або запропоновану добову дозу.

The screenshot shows the website for the WHO Collaborating Centre for Drug Statistics Methodology. The main heading is "ATC/DDD Index 2019". Below it, there is a search query section with input fields for "ATC code" and "name", and a "Search" button. There are also sections for "ATC code" and "Name" with explanatory text. The "ATC code" section lists search criteria: "All ATC levels are searchable", "A search will result in showing the exact substance/level and all ATC levels above (up to 1st ATC level)", and "Name" is defined as the name of the substance (normally the INN name) or the name of the ATC level. The "Name" section lists search criteria: "Name" is defined as the name of the substance (normally the INN name) or the name of the ATC level. Note that trademarks are not searchable. A minimum of three letters must be entered in the name box. Select a query that contain part of or a query that start with the letter entered. For ATC combination levels, please note that all active ingredients would normally not be searchable. The "DDD" section states that the DDDs, which will be reviewed in 2019 (3 year revision), are listed in the annex 1 in the printed ATC Index. See also Guidelines: Part III: D Principles for reviewing and changing DDD and Part V: D Requests for changes to DDDs. To express the DDD several abbreviations are used for units and routes of administration. The "Units" section shows "g = gram" and the "Route of administration (Adm.R)" section shows "Implant = Implant".

The screenshot shows the website of the Ministry of Health of Ukraine, specifically the "РЕЕСТР ОПТОВО-ВИПУСКНИХ ЦІН НА ЛІКАРСЬКІ ЗАСОБИ" (Register of Wholesale and Retail Prices of Medicines). The page features a navigation menu at the top with items like "ПРО МІНІСТЕРСТВО", "ТРАНСФОРМАЦІЯ СИСТЕМИ", "ГРОМАДЯНАМ", "МЕДИЧНИМ ПРАЦІВНИКАМ", "ПРЕС-ЦЕНТР", "ДОКУМЕНТИ", "КОНТАКТИ", and "UKR". Below the navigation, there is a section for "РЕЕСТР ОПТОВО-ВИПУСКНИХ ЦІН НА ЛІКАРСЬКІ ЗАСОБИ" with a "ЗАВАНТАЖИТИ" button. The main content area displays a list of documents, including "Довідковий Реєстр оптово - відпускних цін на лікарські засоби станом на 24.04.2019 року (pdf, 5 Мб)" and "Реєстр оптово - відпускних цін на лікарські засоби станом на 24.04.2019 року (xls, 6 Мб)". The page also includes a sidebar with navigation options like "АКРЕДИТАЦІЯ ЗАКЛАДУ", "ЛІЦЕНЗУВАННЯ", "ДЕРЖАВНИЙ НАГЛЯД (КОНТРОЛЬ)", "РЕЕСТР ОПТОВО-ВИПУСКНИХ ЦІН НА ЛІКАРСЬКІ ЗАСОБИ", "ВИМОГИ ДО ДОВІРНОСТІ", "РЕЕСТР ОПТОВО-ВИПУСКНИХ ЦІН НА ВИРОБИ МЕДИЧНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ", and "ДЕРЖАВНИЙ РЕЕСТР МЕДИЧНОЇ ТЕХНІКИ ТА ВИРОБІВ МЕДИЧНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ".

Значення розрахунків ціни лікарських засобів

Дають можливість:

організаторам охорони здоров'я та бюджетним організаціям, які фінансують лікарське забезпечення лікувально-профілактичного закладу орієнтуватися на найбільш економічні доцільні препарати.

лікарю і пацієнту вибирати препарат для лікування захворювання, виходячи з економічних можливостей.

Критерії включення лікарських засобів до Державного формуляра

1. Наявність державної реєстрації лікарського засобу та досвіду його застосування **не менше двох років** в Україні. За умови відсутності терапевтично еквівалентних лікарських засобів досвід застосування лікарського засобу в Україні не є обов'язковим.

2. Наявність високих показників якості, ефективності, безпеки та економічно доцільного використання лікарських засобів, підтверджених:

- ✓ Наявністю документа, що підтверджує відповідність умов виробництва вимогам належної виробничої практики (для вітчизняних виробників - чинної ліцензії на виробництво лікарських засобів).
- ✓ Даними доказової медицини, у тому числі результатами **фармакоеконічних досліджень** (наявність доказів високої ефективності (статистично підтверджені дані) та допустимої безпеки медичного застосування ЛЗ).
- ✓ Практикою медичного застосування, у тому числі за результатами оцінки безпеки медичного застосування лікарського засобу, визначеної Порядком здійснення нагляду за побічними реакціями лікарських засобів, дозволених до медичного застосування, затвердженим наказом Міністерства охорони здоров'я України від 27 грудня 2006 року № 898, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 29 січня 2007 року за № 73/13340.

ЗАЯВА

щодо можливості включення лікарського засобу до Державного формуляра лікарських засобів

Ця частина заяви заповнюється Центральним формулярним комітетом МОЗ України		
Дата одержання заяви:	Дата запиту додаткової інформації:	Підстава для відмови в розгляді заяви:
Дата запиту інформації, необхідної для прийняття заяви до розгляду:	Дата одержання додаткової/зміненої інформації:	так ☐ ні ☐
Дата прийняття заяви до розгляду:	Дата одержання додаткової/зміненої інформації:	Якщо "так", укажіть дату:
Дата початку процедури:	Дата одержання додаткової/зміненої інформації:	Позитивний висновок / схвалення:
Реєстраційний номер, наданий Центральним формулярним комітетом МОЗ України		так ☐ ні ☐
		Якщо "так", укажіть дату:

Ця частина заяви заповнюється Заявником			
ПАСПОРТНА ЧАСТИНА			
Торговельна назва лікарського засобу	☒ Не удається отобразить связанный рисунок.		
Фармакотерапевтична група (використовуйте діючий код АТС):			
Код АТС	☒ Не удається отобразить	Група	☒ Не удається отобразить связанный
Діюча(і) речовина(и)* (для комбінованих лікарських засобів вказати всі діючі речовини)	☒ Не удається отобразить связанный рисунок.		

* Діюча речовина повинна бути названа українською та англійською мовами за рекомендованими міжнародними

2. СПЕЦІАЛЬНІ ПУНКТИ ЗАЯВИ

2.1. Вказати розділ та пункт чинної версії Державного формуляра лікарських засобів, до яких пропонується включення заявленого препарату (до кожного розділу надавати окрему заяву та необхідні матеріали):

2.2. Аргументи щодо можливості включення лікарського засобу до Державного формуляра (відповідно до Методики створення формулярів лікарських засобів, затвердженої наказом МОЗ України від 22 липня 2009 року N 529, зареєстрованої у Міністерстві юстиції 29 жовтня 2009 року за N 1003/17019):

2.2.1. Наявність інформації щодо застосування заявленого лікарського засобу в третинних інформаційних джерелах*:

міжнародні клінічні настанови - інформація щодо клінічної та, бажано, економічної ефективності застосування лікарського засобу при певній патології:

формуляр ВООЗ (вказати, який саме):

формуляри лікарських засобів інших країн, що розроблені відповідно до принципів доказової медицини (вказати, які саме):

медико-технічні документи, що затверджені наказами МОЗ України (клінічні настанови, медичні стандарти, уніфіковані клінічні протоколи медичної допомоги тощо) (вказати, які саме):

2.2.2. Наявність інформації щодо застосування заявленого лікарського засобу в первинних та вторинних інформаційних джерелах (вказати повні бібліографічні дані):

мета-аналізи та систематичні огляди:

рандомізовані контрольовані дослідження:

когортні дослідження:

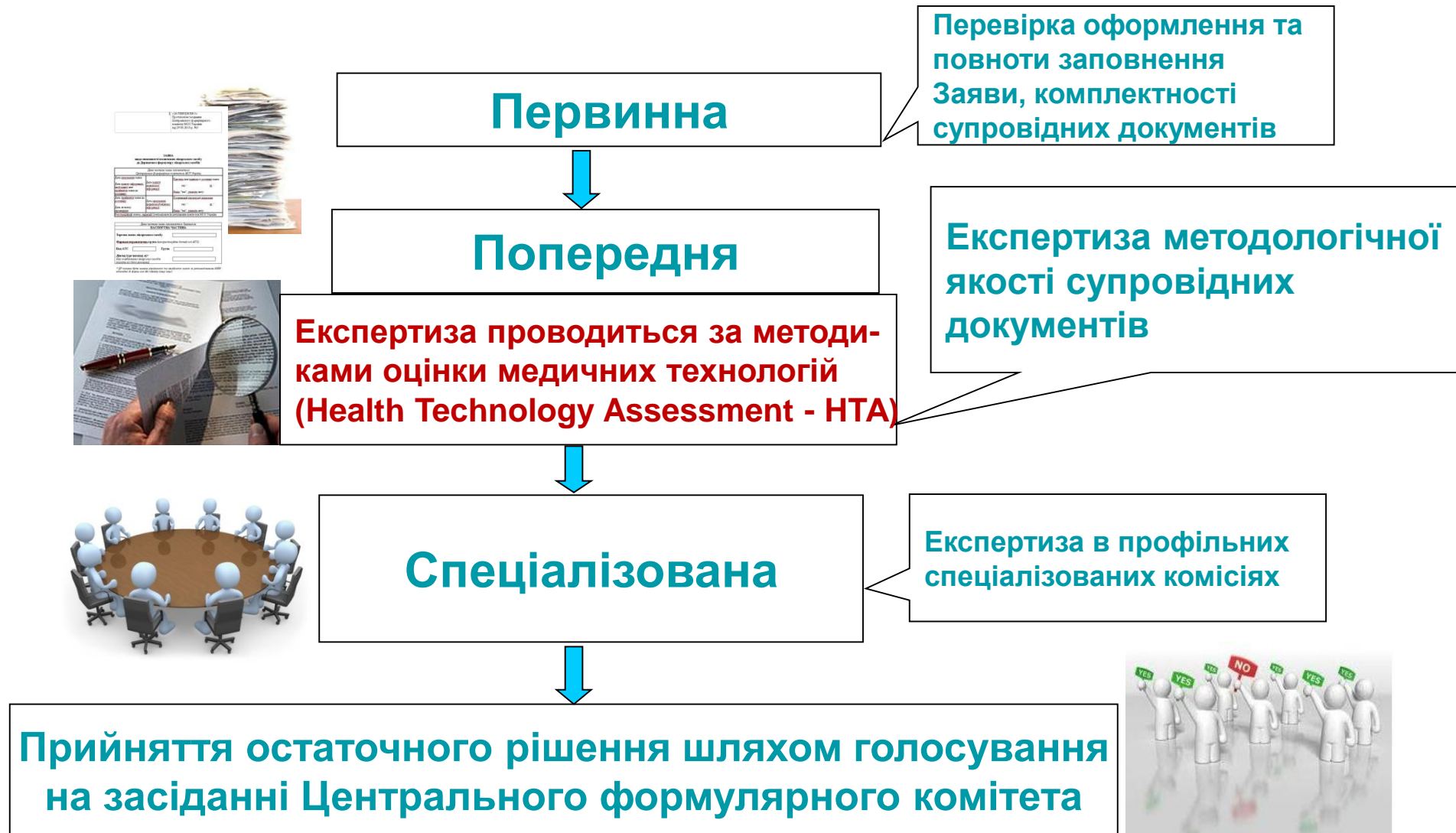
дослідження "випадок - контроль":

діагностичні дослідження:

економічні дослідження:

Порядок проведення експертизи

Що таке ОМТ? (Оцінка медичних технологій Health technology assessment)

Визначення: це систематична оцінка властивостей та ефектів медичної технології, яка стосується прямих і передбачуваних ефектів цієї технології, а також її непрямих та непередбачуваних наслідків і спрямована головним чином на інформування про прийняття рішень щодо медичних технологій.

Технологія охорони здоров'я визначається як втручання, яке може використовуватися для покращення здоров'я, профілактики, діагностики або лікування гострого або хронічного захворювання або для реабілітації. Медичні технології включають фармацевтичні препарати, вироби, процедури та організаційні системи, що застосовуються в охороні здоров'я.

Міжнародна мережа агенцій з оцінки технологій охорони здоров'я (INAHTA)

ОЦІНКА МЕДИЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ -
експертиза медичних технологій щодо клінічної ефективності, економічної доцільності, організаційних проблем та проблем безпеки для громадян у зв'язку з їх застосуванням

*Основи законодавства України про охорону здоров'я
(частину першу статті 3 доповнено терміном згідно із
Законом України від 19.10.2017 р. N 2168-VIII)*

Основи процесу ОТОЗ

Принцип PICO(S)

1. Структурування проблем клінічних рішень

Популяція – Втручання – Контроль – Результат (*PICO*)

2. Всеосяжний пошук доказів

Систематичний пошук літератури та іншої інформації

3. Визначення та синтезування доказів

Доведена клінічна ефективність → рентабельність (ефективність затрат)?

4. Зовнішня та внутрішня гарантія якості

P (population) – популяція (показання)

I (intervention) - втручання

C (comparator) - порівняння

O (outcome) – результат

S (study design) – дизайн дослідження

Джерела інформації

1. Первинні, вторинні

рандомізовані контрольовані дослідження,
контрольовані дослідження;

когортні дослідження (проспективні,
ретроспективні);

дослідження типу “випадок-контроль”;

економічні дослідження

систематичний огляд

мета-аналіз

2. Третинні

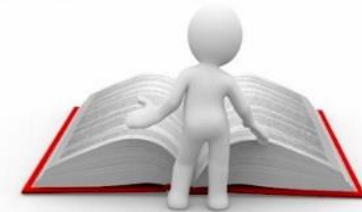
міжнародні клінічні настанови;

Формуляр ВООЗ, БНФ, формуляри ЛЗ інших країн;

медико-технологічні документи, що затверджені
наказами МОЗ України

Clinical Practice Guidelines

DRUG FORMULARY

Оцінка здійснюється щодо наявних альтернатив (лікарські засоби, відсутність лікування):

- Порівняльна ефективність
- Порівняльна безпека (побічні ефекти, ускладнення, ризики);
- Економічна доцільність (критерії якості життя та вартість лікування)

Кожна знайдена стаття оцінюється щодо:

Відповідності предмету пошуку

Надійності результатів дослідження

Якості доказів

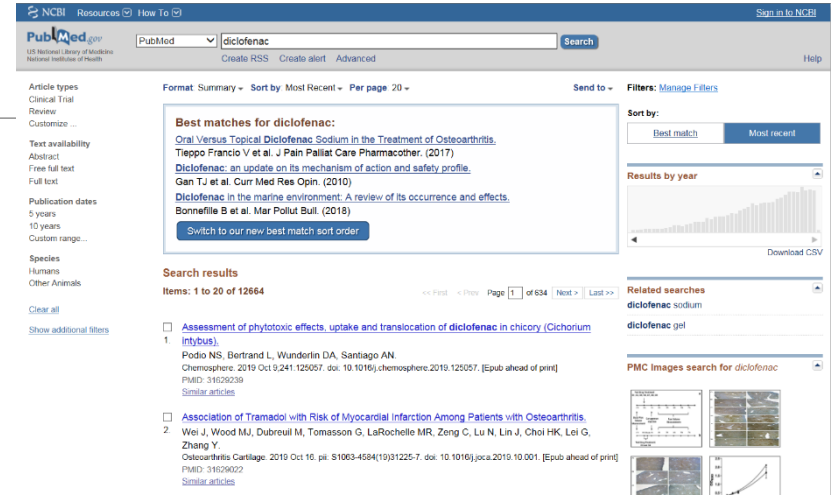
Важливості результатів у теперішньому контексті

SIGN Methodology Checklist 1: Systematic Reviews and Meta-analyses			
SIGN gratefully acknowledges the permission received from the authors of the AMSTAR tool to base this checklist on their work: Shea BJ, Grimshaw JM, Wells GA, Boers M, Anderson N, Hamel C, et al. Development of AMSTAR: a measurement tool to assess the methodological quality of systematic reviews. BMC Medical Research Methodology 2007; 7:10 doi:10.1186/1471-2288-7-10. Available from http://www.biomedcentral.com/1471-2288/7/10 [cited 10 Sep 2012].			
Study identification (include author, title, year of publication, journal title, pages)			
Guideline topic:	Key Question No:		
Before completing this checklist, consider:			
Is the paper relevant to key question? Analyse using PICO (Patient or Population Intervention Comparison Outcome). IF NO reject. IF YES complete the checklist.			
Checklist completed by:			
Section 1: Internal validity			
In a well conducted systematic review:			
Does this study do it?			
1.1	The research question is clearly defined and the inclusion/exclusion criteria must be listed in the paper.	Yes ☐	No ☐
		If no reject	
1.2	A comprehensive literature search is carried out.	Yes ☐	No ☐
		Not applicable ☐	
		If no reject	
1.3	At least two people should have selected studies.	Yes ☐	No ☐
		Can't say ☐	
1.4	At least two people should have extracted data.	Yes ☐	No ☐
		Can't say ☐	
1.5	The status of publication was not used as an inclusion criterion.	Yes ☐	No ☐

Альтернативний пошук

<http://www.nice.org.uk>

Ієрархія досліджень в медицині - WHO

Найкращі наявні докази → ієрархія доказів

- Ієрархія дизайнів досліджень
- Якість проведення дослідження

Докази високоякісних досліджень вважаються більш переконливими за докази досліджень низької якості

- Мета-аналіз
- Систематичний огляд
- РКВ
- Когортні дослідження
- Дослідження “випадок-контроль”

Економічні дослідження

Економічні дослідження

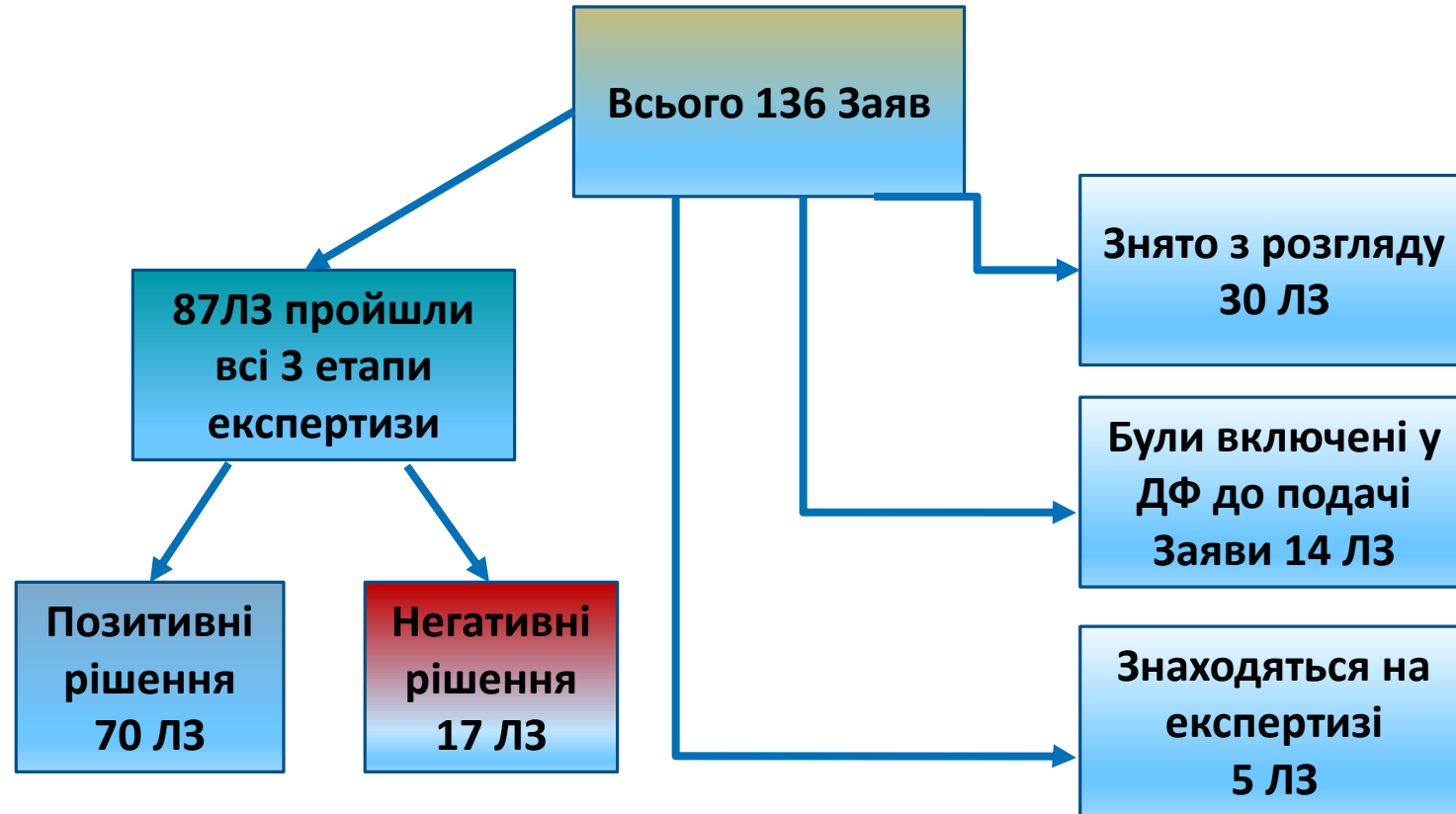
- чітко визначене клінічне питання
- обґрунтований вид фармакоекономічного дослідження
- інформація про порівняльне альтернативне втручання, обґрунтування його вибору
- визначення категорій витрат, що будуть включені, часового проміжку, виміру ефективності, розміру дисконтування та припущень
- точка зору дослідження (перспективи)

Рішення

Статистика

Оцінка технологій охорони здоров'я – це ефективний інструмент для прийняття управлінських рішень, що базуються на доказовій медицині, оптимізації витрат у системі охорони здоров'я з раціональним використання бюджетних коштів.

[BOO3]

Важливо пам'ятати, що ОТОЗ це не рішення як таке. Це вихідні дані для прийняття рішення. Це означає, що управлінці є основною цільовою групою ОТОЗ.

Дякую за увагу!

Контакти:

Малишевська Юлія Євгеніївна, заступник директора департаменту оцінки медичних технологій
тел./факс – (044) 202-17-00 (вн. 7000), e-mail – malyshevaska@dec.gov.ua

Дудлей Марина Анатоліївна, начальник відділу оцінки клінічної ефективності лікарських засобів
департаменту оцінки медичних технологій
тел./факс – (044) 202-17-00 (вн. 7103), e-mail – dudley@dec.gov.ua